

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Articulus I. An & quomodo tollatur obligatio voti per directam irritationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

A D D E N D A.

Q. 120. *An Votum Castitatis aut Religionis obliget, 481*
si ille, qui vovit, sit ita proclivis in luxuriam, ut ipsi
salubrius videatur inire Matrimonium. R. Non obli-
gare putant Ledesm. Bonac. & alii apud Moyam T. 2.
 D. 1. Q. 1, qui num. 20. vocat sententiam illam
 valde probabilem; idque tenent plures,
 etiamsi illa fragilitas supervenisset post emissum
 Votum; rationem dant, quia Votum debet esse,
 & jam non esset de bono meliori. Non audeo
 sententiam illam dicere absolutè probabilem,
 hinc tenenda est opposita cum *Sanch. Castrop. Moya*
 & *aliis*, quia absolutè majus bonum est Status
 Castitatis & Religionis, potèstque, qui vovit,
 aliis mediis reprimere luxuriam, & Voto suo
 se implicitè obligavit ad illa alia media adhibenda,
 ergo tenetur Voto usque dum allegatâ hac causâ
 dispenseretur. *Confirmatur*: quia aliàs, qui etiam
 per culpam contraxisset proclivitatem ad luxu-
 riam, hoc ipso liberaretur à voto, quod nemo dicet,
 quia daret multis illicitum luxuriandi, ut tandem
 votum excuterent.

D U B I U M VI.

De Voti Irritatione.

A R T I C U L U S I.

An & quomodo tollatur obligatio Voti
per directam irritationem.

Resp. Cùm non debeat violari cujusquam ^{cc 482}
 dominium, ac quilibet Dominus possit uti ^{cc}
 suâ libertate; hinc si potestati domi- ^{cc}
 nativæ alterius sit subjecta alicujus voluntas, ^{cc}

potest is subditi istius omnia vota, qualiacunque
 sint, ad suum libitum, sine ulla causa, valide irri-
 tare directe, hoc est, potest velle & pronunciare,
 ut illa Vota nulla sint, ita ut nullo etiam casu obli-
 gatio postea reviviscat (et si peccent, si absque causa
 irritent, ut docet *Lesf. Lib. 2. Cap. 40. num. 69. No-*
Suar. Fill.) Porro hoc Jus provenit ex Jure pot-
 tivo, quo datur alicui legitima potestas domine-
 tiva in voluntatem alterius. Ita communiter *DD.*
Vid. Sanch. L. 4. c. 24. num. 30. & 31. Unde resolvit
 I. Quivis Pater, & in ejus defectu, Avus paternus
 Tutor, imò etiam mater, non tantum si tutrix sit
 sed etiam in priorum defectu, & secundum
 quosdam, reliquis deficientibus, etiam Magister
 vel herus, ut *Suar. Lesf. num. 82. contra Sanchez*
 potest directe irritare vota liberorum impube-
 rum; ut colligitur ex *c. Mulier 32. q. 2. cap. 1. & 2. n.*
q. 1. Et Cap. Si quis. de Regular. Impubertas autem
 (secundum Jura) finitur in masculis anno decimo
 quarto completo, in feminis duodecimo com-
 plecto, à die nativitatis computando, ut *Sanch. l.*
v. Laym. T. 4. c. 7. n. 10. Bonac. D. 4. q. 2. P. 7. §. 2.
 II. Vota Religiosorum (non tamen Novitiorum)
 etiam sub Prædecessoribus emissa, irritare
 possunt directe præter Papam, Abbates,
 Guardiani, Priores & Rectores, ac probabiliter
 etiam Abbatisæ, ut habet *Suar. L. 6. de Vot.*
c. 7. n. 19. Regin. L. 18. n. 342. Fill. Bonac. num. 26. Exce-
 pitur tamen Votum transeundi ad Religionem
 strictiorem, v. *Binsfeld 1. P. Enchirid. c. 9. Lesf. n. 79*
Sanch. c. 14. n. 30. Bonac. l. c.
 III. Item potest, secundum *Sanch. Lib. 9. de Mat.*
Disp. 39. Maritus respectu votorum uxoris
 licet probabilius id alii limitent ad ea Vota, quæ
 mariti Juri præjudicant. *Laym. L. 4. T. 4. c. 7. n. 11*
Fill. Tract. 26. c. 8. q. 8. Lesf. num. 89.

IV. Qui semel Votum irritavit, si postea nolit, non ideo revalidatur, *vid. Sa V. Irritatio Voti.*

V. Nullus supradictorum potest directè irritare vota emissa ante subjectionem, v.g. ante Matrimonium; facta verò intra tempus subjectionis, de re implenda post tempus subjectionis, v.g. in pubertate, vel post obitum mariti, possunt irritare. *Bonac. l.c.*

VI. Votum, de quo dubium est, utrùm emiseris tempore libertatis, an subjectionis, non posse irritare Superiorem, docet *Salas T. 2. q. 21.* Et *Caram. L. 3. c. 1. d. 1.* Sed contrarium tenet *Suar. Sanch. Bonac. & alii cum Bardi D. 6. c. 1. §. 28.*

VII. Facta tempore subjectionis, possunt adhuc irritari post illud; v.g. quando filius jam est pubes. Quod verum est, et si in pubertate ea ratificasset, putans ex errore esse firma: secus tamen, si infirma esse novisset, & independenter à prioribus ratificasset, v. *Leß. Lib. 2. c. 40. Dub. 14. n. 83.*

VIII. Supradicti possunt revocare, ac directè irritare vota, et si semel ea ratificaverint, quia non privarunt se dominio & potestate suâ. v. *Suar. de Voto. L. 6. c. 6.* Quòd si tamen id sinè causa fiat, erit (secundùm quosdam) peccatum mortale, licèt probabilis id neget *Suar. c. 4. & Laym. h.c.*

IX. Prælatus potest irritare votum subditi à Prædecessore æquali vel inferiore confirmatū, non tamen à superiore. *Vide de his Bonac. l.c. §. 2. Laym. c. 7.*

A D D E N D A.

Q. 121. *Per quid irritatio differat à dispensatione Voti.* R. Irritatio est ablatio obligationis facta nomine proprio per potestatem dominativam in personam voyentem, aut in rem, de qua fit votū:

T 5

è contrà

è contrà dispensatio est ablatio obligationis facta nomine alieno, scilicet Dei, qui potestatem Jurisdictionis dat quibusdam in Ecclesia ad tollendam, ubi causa est, voti obligatione, *Sanch. L. 4. c. 24. n. 14.*

484 Q. 122. *An Papa vel alii Pralati Ecclesia possint directè irritare Vota Christianorum.* R. Aliqui affirmant, quia Vota subditorum semper imbibunt hanc conditionem: *Si Superior consenserit, seu non contradixerit*, Papa autem est Superior Christianorum & Episcopus Diocesanoꝝ: Oppositum tenent *S. Thomas* aliique communiter cum *Sanch. num. 17. & Castrop. D. 2. P. 2. n. 2.*, quia non constat illis à Christo datam esse potestatem dominativam, neque hæc necessaria fuit ad Ecclesiæ gubernationem, satis enim erat, quòd haberent Jurisdictionem, & possent vota dispensare vel commutare, aut eorum executionem impedire per potestatem præceptivam, aut saltem valorem Votorum impedire, antequam fierent; unde illa conditio, *si Papa consenserit*, tantum significat, si non sustulerit obligationem, dispensando, prohibendo executionem, antecederet impediendo: Potest tamen Papa directè irritare Vota, quæ Religiosi post vota sua substantialia emittunt, quia vi Voti Obedientiæ acquiritur Papæ potestas dominativa in voluntatem eorum.

485 Q. 123. *An Superior possit propria Vota irritare.* R. Nec potest irritare, nec alteri committere, ut irritet, ita *Sanch. num. 60. Castrop. n. 5.* Ratio est, quia nemo potest votum emittere sub conditione sui consensûs, hæc enim conditio destruit obligationem voti, quæ stricta esse debet, potestas autem irritandi fundatur in eo, quòd votum includat conditionem, si Superior consenserit. *Nec obstat*, quòd quis dispensare possit secum, secundum dicta

Lib. 1.

Lib. I. num. 799 : *Quia* potestas dispensandi nititur Jurisdictione, quam Deus concessit Superioribus etiam respectu sui, non quidem coactivam vel contentiosam, sed tantum voluntariam & gratuitam; neque requiritur distinctio personæ dispensantis & dispensatæ, nam dispensatio non est actus judicialis, sed tantum Jurisdictionis voluntariæ, in qua aliquis potest sustinere plures personas, uti habet communis cum *Covarr. Suar. Bonac. Sal. Sanch. Fill. T. 21. n. 441. Laym. L. 1. T. 4. c. 22. n. 31. Tambur. L. 3. c. 16. §. 4. n. 6. Addit Illsung T. 1. D. 2. n. 49.* saltem sufficere distinctionem, quæ est inter dispensatum & Principalem dispensantem, qui est alius Superior vel Ecclesia vel DEUS conferens ei Jurisdictionem.

Q. 124. *Quid præterea sit addendum ad melius* 486
intelligendam naturam irritationis. R. Seqq.

§. 1. Vota merè interna irritari possunt, quia ad irritationem plus non requiritur, quàm negatio consensûs illius, cujus dominio subjacet voluntas voventis, *Illsung T. 5. n. 129.*

§. 2. Licet requiratur, ut commutans vel 487
dispensans Vota, hæc cognoscat speciatim, non tamen est necesse, ut irritans ita cognoscat, sed potest in genere tollere omnia per solum suum disensum, *Tamb. §. 3. n. 1.* Neque etiam requiritur, ut qui vovit, id resciat aut consentiat, sed votum irritari potest ipso invito, *Castrop. Tambur. num. 13. Illsung num. 140.*

§. 3. Vota ab impubere emissa tam realia 488
quàm personalia potest Pater semper irritare: Tutor tantum ad annos pubertatis: Curator tantum ad annum majoratûs sive 25. completum pupilli necdum emancipati, nam tantum ad illud tempus substituuntur loco Patris, *Sanch. Lesf. Laym.*

Laym. Castrop. Tambur. Illsung T. 5. n. 123. 124. Ratio est quia talia vota involvunt consensum Patris & postea eorum, qui à Jure sunt loco Patris, idque non tantum propter dominium, quod Pater habet in voluntatem filii, sed etiam propter immaturitatem ætatis & judicii in impubere. *Mare* (secundum *Sanchez*) potest quantum Tutor secundum *Sa, Sayr. Tambur. L. 5. c. 3. §. 1. num. 14* quantum Curator, ipsa enim etiam absente Curatore subintrat in ejus locum: *Tancr.* putat etiam Socerum respectu Generi sui posse irritare Vota, si hic careat Patre, Matre, Tutore, Curatore, sed rectè dissentit *Tambur.* Similiter probabile putat *Sanch.* Maritum succedere loco Patris vel Curatoris, si Uxor his careat, sed etiam rectè contradicit *Illsung* n. 127, quia potestatem talem neque ex Jure naturæ vel positivo, neque ex contractu habent, hinc etiam vota filii puberis tantum illa potest irritare Pater, quæ gubernationi domesticæ & administrationi præjudicant, *Illsung* num. 124. Ex jam dictis solvuntur hi duo casus:

- 489 *Cajus* 13. annos natus petit à Patre licentiam vivendi Jejunium pro singulis Sabbathis; audiens *Titius* ejus frater annos 15. natus etiam petit, & præterea, ut vivere possit dare Pauperi portionem suam; Pater omnia permittit, hinc vovent; sed Pater non multò post jubet utrumque filium die Sabbathi secum cenare & consumere cibum appositum, dicens se irritare Vota facta. In hoc casu *Lesf. de Just. L. 2. c. 40. n. 75. Suar. de Voto L. 6. c. 8. n. 7.* negant Votum *Caj* potuisse irritari à Patre, quia fundamentum potestatis in Patre respectu impuberis est levitas in vovendo & imbecille judicium, ergo his cesantibus cesat potestas irritandi Vota, atqui hic nulla est in vovendo vel levitas vel imbecill-

imbecillitas iudicii, quia prudens Parentis approbatio ea vel tollit vel saltem supplet ; è contrà plures cum *Sanch. c.27.n.18. & 21. Laym. L. 4. T.4. c.7.n.17. Castrop. D.2.P.3. §.2.n.5.* probabiliùs dicunt Votum Caji esse validè irritatum , adeoque Cajum debuisse cœnare, quia licèt Pater approbet, hæc tamen approbatio non tollit, quin impuberes in vovendo sint leves & imbecillis iudicii, ergo ratio, cur talia Vota sint irritabilia, reipsa manet, quod pluribus probant *Sanch. & Castrop.* Quod Titium attinet, hic duo vota emisit, unum personale abstinendi à portione sua , alterum reale donandi portionem Pauperi : primum Pater irritare non potuit, quia Titius est pubes, pater autem non potest irritare Vota personalia puberis: secundum irritare potuit, cùm sit reale, præjudicans gubernationi domûs ; itaque Titius non potuit cœnare cum patre, attamen non debuit portionem, à qua abstinebat, dare pauperi.

Sempronius pupillus completo anno 13. vovet 490 se omni Sabbatho mensam excepturum duos pauperes , eisque ministraturum ; Tutorum unus audiens hoc, postquam Sempronius jam pubes est, utrumque prohibet : In hoc casu dicendum est Sempronio jam pubere cessasse officium Tutoris, & in officium Curatoris transiisse , cujus est administrare bona pupilli usque ad annum 25. completum : itaque cùm votum adhibendi pauperes ad mensam sit reale, Curator validè irritat : quoad votum personale ministrandi mensæ, si Curator fortè permisisset pauperes mensæ adhiberi, major est difficultas, an irritare potuerit, negat cum aliis *Suar. c.6.num.24*, quia Sempronius quoad suam personam nunquam fuit subditus Curatori, non ante pubertatem, quia tunc non

non datur Curator, sed Tutor ; nec post pubertatem, quia tunc Pupillus quoad suam personam est sui Juris, & Curatori competit tantum administratio bonorum : è contrà *Sanch. c. 30. num. 15. Laym. num. 11. Lesf. n. 83. Castrop. §. 3. n. 6.* probabiliter dicunt Curatorem posse irritare Vota Minorum ante pubertatem emissa, nec confirmata post pubertatem, quia Curator succedit Patri in gubernatione filii, ideòque indirectè & secundariò etiam gaudet potestate gubernandi personam pupilli. Pater autem validè irritasset tale Votum, ergo & Curator.

491 §. 4. Pater potest respectu filii spurii idem, quod respectu legitimi, nam licet non ex Legge, attamen ex Jure naturæ etiam in illum habet patriam potestatem; putatque *Tamb. contra Castrop.* id esse verum, licet spurius habeat Tutorem.

492 §. 5. Hoc ordine venit potestas irritandi vota, Pater, Tutor, Curator, Avus ex parte Patris, (non ex parte Matris) Mater. Avus tamen paternus nil potest vivente Matre, *Suar. Sanch. Castrop. Tambur. supra.*

493 §. 6. Quamvis probabile sit cum *Soto, Sanch. Tamb.* quòd Maritus vota Uxoris directè irritare possit, eò quòd voluntas ejus videatur esse plene subjecta dominio viri, secundum *Apost. ad Ephes. v. 22. Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Dominus, quia vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesie &c:* nihilominus videtur probabilius cum *S. Antonin. Navar. Az. Valent. Suar. Lesf. Bonac. Laym. Castrop. Illsung num. 126.* id tantum intelligi de illis votis, quæ præjudicant usui Matrimonii, educationi proles, vel administrationi familiæ; ex qua causa potest etiam uxor irritare vota Mariti. Ratio est, quia subjectio uxoris fundatur tantum in

in contractu Matrimonii, ergo tantum datur in ordine ad finem Matrimonii, ex quo Uxor etiam acquisivit simile Jus ad eosdem fines obligandi Maritum, adeoque etiam irritandi ejus vota, in quantum huic fini præjudicant.

§.7. Vota emissa ex licentia Superioris subordinati possunt irritari à Superiore altiori, non contra, quia subditus & Superior subordinatus tenetur se semper conformare voluntati Superioris altioris, *Suar. Sanch. Castrop. Illsung num. 130.*

§.8. Vota emissa à Religioso tempore subjectionis non possunt irritari ab eo Superiore, à cujus subjectione Religiosus jam est liber, quia desit potestas in Superiore, quæ fundabatur in Jure super voluntatem voventis; & idem est de Votis Religiosi facti Episcopi, aut in alio Ordine professi, aut è Monasterio ejecti, quamdiu non redeunt ad priorem subjectionem, *Tamb. L. 3. c. 16. §. 2. n. 34. Illsung n. 134.* Similiter vota facta in sæculo vel Novitiatu non possunt irritari à Superiore, quia voventis tum non erat subjectus, nec sunt facta sub conditione beneplaciti Superioris, qui tamen posset suspendere, quantum gubernationi præjudicant: putant tamen *Tamb. §. 3. n. 41. & Illf. n. 136.* Vota facta ante Religionem ab impubere vel pupillo posse à Superiore irritari, uti irritari potuissent à Patre, Tutore vel Curatore; & consentit *Sanch. de Matrimonio Lib. 9. Diss. 41.* idem asserens de Marito respectu Voti ab Uxore impubere emissi.

§. 9. Votum emissum tempore subjectionis, sed implendum postea tempore libertatis potest irritari ab habente dominium in ipsam voluntatem, hic enim directè potest annullare actum, ex quo oriri deberet obligatio; è contra irritari non potest ab

ab habente dominium in rem tantum promissam, nam non habet dominium in actum, ergo actus manet validus pro tempore libertatis; hinc Curator non potest irritare vota puberis post Minoratum implenda; nec Maritus vota uxoris implenda in viduitate vel divortio; nec Dominus vota servi implenda post servitutem; possunt tamen hæc vota suspendi quoad executionem, in quantum præjudicant, *Illsung* num 135.

497 §. 10. Vota emissa cum licentia Superioris possunt irritari ab eodem Superiore, nisi forte renunciarit Juri, quod habebat in rem promissam aut promissione ab altero acceptatâ se obligaverit non revocare, tum enim res esset facta Juris alterius, *Sanch. n. 11. Castrop. §. 2. n. 5. & alii* mox citandi. Item irritari possunt ab alio habente æqualem potestatem, v. g. si unus Tutor dederit licentiam votendi, potest alter Tutor irritare Votum; ratio est, quia dans licentiam, per se loquendo, retinet suum dominium plenum, nisi expressè se abdicare voluerit; & alter Superior per licentiam sibi æqualis etiam non est privatus dominio suo in votentem, ita *Abb. Nav. Cajet. Sylv. Sot. Az. Sanch. & alii*, quos citant & sequuntur *Laym. num. 14. Lesf. n. 76. Castrop. n. 3. Illsung n. 131. 132. 137. & 138.*

498 §. 11. Vota realia cum consensu Superioris emissa & ad hæredem translata non possunt irritari ab ullo Superiore, quia post mortem votentis nec persona votens, nec res promissa manet sub dominio Superioris, *Sanch. Castrop. Illsung n. 132.*

499 §. 12. Si Superior sine justa causa irritet votum grave, in quod consensit, communis sententia est cum *Sot. Sanch. Rosel. Castrop.* quod peccat graviter, uti graviter peccat, qui sine causa non observat; *Illsung* tamen n. 133. probabiliter dicit

peccat

peccare tantum venialiter, quia licet abutatur suâ potestate, finè causa impediendo alterum à majore suo bono, tamen non est grave contra charitatem, cum non graviter noceatur subdito, uti suppono; nec videtur grave contra religionem, cum irritato Voto desinat ejus obligatio; unde patet disparitas de eo, qui non observat, hujus enim votum manet & frangitur, atque ideo etiam peccat mortaliter, qui finè causa dispensat in Lege Superioris, tum enim manet obligatio Legis, quia dispensatio illa est invalida, & ipse est causa transgressionis illius Legis adhuc permanentis: unde à contrario sumitur hoc argumentum, nam uti qui finè causa dispensat cum subdito in sua Lege quantumvis gravi, tantum venialiter peccat, quia temerè tollit Legem, ita & hic.

§. 13. In dubio, 1. An Votum sit irritabile: 2. 500
An non sit emissum vel confirmatum extra tempus subjectionis: 3. An executio non sit destinata in tempus libertatis, videtur Superior posse irritare, quia cum sit in possessione sui domini & potestatis respectu omnium votorum subditi, nullum debet ab ea potestate extrahi, nisi certò constet sub ea non contineri, *Illsung num. 141.*

Q. 125. An qui vovit non petere dispensationem 501
à Voto, possit petere irritationem aut commutationem,
vel contrâ. R. Posse, quia hæc differunt, &
diversam requirunt potestatem, ergo qui sibi
interclusit potestatem ad unum, non ideo
interclusit ad alterum, *Nayar. Sanch. Tamb. L. 3. c. 15.*
§. 4. n. 9. Si tamen mens ejus fuerit nullam petere
deobligationem, si petat, peccat; deobligatio tamen
est valida.

Q. 126. An Votum non utendi irritatione vel 502
dispensatione sit irritabile aut dispensabile. R. Esse,
ideoque

V

ideoque ultimo sublato semper poterunt priora etiam tolli : quod si absolute vovisset nullo casu uti tali facultate, votum esset irritum, quia sapere melius est uti quam non uti ; est itaque conditionatum non utendi, nisi melius fuerit uti, *Suar. Sanch. Castrop. Lesf. in Auct. v. Votum. c. 2.* Similiter votum sub poena, ut non possit dispensari à Papa est dispensabile ab Episcopo, quia à Papa nullibi reservatur, nec ideo tolli potest potestati Episcopo ordinaria, *Trull. aliique cum Dian. P. 7. T. 9. R. 59.*

ARTICULUS II.

Quis Vota indirectè possit irritare,

- 503 **R** *Ess.* Si alicui, non quidem voluntas voventis, sed voti materia sit subjecta, ita ut in hanc
 » Jus habeat, is tale votum potest irritare
 » irritatione indirectâ, hoc est, ejus obligationem
 » suspendere, in quantum suo Juri præjudicatur
 » idque ex Lege naturæ docente, quod nemo
 » possit alteri promittere aliquid in præjudicium
 » tertii. *S. Th. in 4. D. 38. Suar. Lesf. & c. Unde resolves,*
 » I. Sic irritare possunt, præter supra nominatos,
 » mater respectu filiorum puberum, quamdiu
 » manent in domo paterna, nec sunt emancipati
 » item Tutor puberis, usque ad annum vigesimum
 » quintum, in iis, quæ eorum potestati officiant.
 » *Laym. L. 4. T. 4. c. 7.*
 » II. Idem potest uxor respectu mariti ; v. g.
 » si is voverit longiorem peregrinationem,
 » habitare alibi, cubare seorsim, quæ derogant
 » vitæ sociali, & usui dominii, quod habet
 » in corpus mariti. *Fill. Lesf. L. 2. c. 40. n. 98.*